

ئادايين ييك و زاڤا

وهر گيران
عمره نضري محمد زاجولي

لفضيلة الشيخ
محمد صالح المنجد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوئنا وەرگێری

حه‌مد بو خودی ته‌عالا بن و سلاق و سه‌لات ل سه‌ر
پیغه‌مبه‌ری بن، تشتی ژ هه‌میا خوشتر د ژیانئ دا ئه‌وه
مرووف گوهداریا خودی و پیغه‌مبه‌ری وی بکه‌ت چونکی هه‌ر
خوشیه‌کا هه‌بت ئیلا ژ ده‌ف خودی ته‌عالایه‌ دگه‌هت مه‌ و چ
تشت ژ وی چه‌ندی خوشتر نی‌نن مرووف رازی بی‌نا خودی
بده‌ست خوقه‌ بی‌نت ئه‌قجا ده‌می ژنی بو خو بی‌نی یان
که‌سه‌کی ب هه‌لبژی‌ری بلا چاقی ته‌ ل وی چه‌ندی بت کو
رازی بی‌نا خودی بده‌ست خوقه‌ بی‌نی هه‌که‌ر ته‌ رازی بی‌نا
خودی ته‌عالا ب ریکا ژن ئی‌نانی بده‌ست خوقه‌ ئی‌نات بزانه
دوو خوشی‌ین مه‌زن ته‌ بده‌ست خوقه‌ ئی‌ناتن خوشی‌یا
دونیا‌یی یا به‌روه‌خت و خوشی‌یا ئاخه‌رتی یا هه‌روه‌ه‌ر قیجا

مروقي عاقلدار چ جارا خوشييا بهروهخت نادهت وي خوشييا
ههروهه ردي بيژم ل وان ريكا بگه ره نه وريكن خودي پي
حهژي بكهت دا تو سه رفه راز بي دژن ئينانا خودا خودي
ته عالا مه هه هيا دل خوشكهت و لمه ببورت ئامين ئامين و
الحمد لله رب العالمين.

ئادابىن بىك وزاڧا

۱- يارى كرن ب ژنكى ژبەرى بچت دەڧ: سوننەتە بو
زەلامى دەمى بچتە دەڧ ژنكا خوياريا پى بكتە و
تشتەكى پىشكىشى وى بكتە ژڧە خارنى وەك
شەربەتەكى و ئاقەكى تشتىن ھوسا.

۲- دانانا دەستى خۇل سەر سەرى ژنكى و دوعا كرن بو
وى: يا باشە زەلام دەستى خۇ دەينت ل سەر دەسپىكا
سەرى ژنكى دەمى بچت دەڧ يان ژبەرى بچت دەڧ كۇ
ناقى خۇدى بينت و دوعا يىت بەرەكتەتى بكتە و
بىژت: (اللّٰهُمَّ اِنِّى اَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ - ئەھى خۇدا
ئەز داخازى ژتە دكەم ژ خىرا قى و خىرا دچىكرنا

وی و ئەز خودپاریزم ژ ته کوټومن بیاریزی ژ
خراپیا وی و ئەو خراپیا دچیکرنا ویدا).

۳- کرنا تخیژی پیکشه: سوننه ته بووان ههردووکا کو
دوورکاهه ت سوننه ت بکه ن پیکشه، زاقال پیشیا
بیکی بکه ت چونکی ئەف چهنده یی هاتی
فه گوهاستنی ژ سه له فا.

۴- دی چ بیژت دهمی بچته دهف بیکی جووت بونی
بکه ت: یاباشه دهمی بچت دهف ژنکا خو بیژت:
(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ جَنَّابَا الشَّيْطَانِ وَجَنَّبِ الشَّيْطَانَ مَا
رَزَقْتَنَا - بناقی خودی ئەی خودا توشه یتانی ژ مه
دویر بکی و توشه یتانی ژوی ژی دویر بکی یی تو
بکی رزقی مه).

۵- دی چهوا چت دهف ژنکا خو: دروسته بچت دهف وی ژ
پیشیی فه ژکیش رهخی فه بت وهکی وی بقییت بهس

بۆ جهی پيشی بت ژ پشتی بچت دهف بۆ پيشی یان
 ژ پشی بقیّت ژ بهر گۆت نا خودی ته عالا: (نِسَاؤُكُمْ
 حَرْتُ لَّكُمْ فَأَتُوا حَرَّتْكُمْ اَنّی شِئْتُمْ - ژنکیّت هه وه جهی
 چاندنی نه بۆ هه وه و قیجا هه رنی کا چهوا هه وه
 بقیّت). سورة البقرة ۲۲۳

۶- هه رامیا ژ پشتی قه: هه رامه زه لام ژ پشتی قه بچت
 دهف ژنکا خو ژ بهر قی ئایه تا ژ بهری نوکه - ئانکو
 زه لام بچت دهف ژنکی بۆ جهی دهست ئا قا سوتیری
 قی کاری بکهت له عنهت ییل سه رن و کارهکی کوفره.

۷- دهستنیژ گرتن دنا ق به ینا دوو جووت بونا دا:
 هه کهر زه لام چوو دهف ژنکی جار هکی پاشی قیا بچت
 دهف قه دهستنیژی بگرت.

۸- سه رشویشتن باشتره: ئانکو قیا جار هکی دی بچت
 دهف سه رشویشتن باشتره ژ دهستنیژی ژ بهر

ھەدىسا بابى رافعى خودى زى رازى بت كو
 پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم رۆژەكى ل سەرژنكى
 خودگەريا سەرى خو لدەق قى دشويشت و لدەق قى
 دىيژت: من گوتى ئەى پىغەمبەرى خودى ئەرى بو
 ھەميا توناكەيە سەرشويشتەك بتنى ؟ گوت:)
 ئەقە پاكتەرە و چيترە و پاقتەرە).

۹- سەرشويشتە ژنكى و زەلامى پىكقە: دروستە بووان
 ھەردوو كا سەرى خو پىكقە بشون د ئىك جەقە
 ئەگەر زەلام وى بىيىت و ژنك وى بىيىت.

۱۰- گرتنا دەستنىژى ژبەرى تىستنى: ھەردوو ناتقن ب
 جەنابەت ئىلا ھەكەر دەستنىژى بگرن.

۱۱- ھوكمى قى دەستنىژى: ئەق دەستنىژە نە فەرزە
 ئىلا تۆبشوى بەلكى سوننەتەكا تەئكىد كرىە ژبەر
 ھەدىسا عومەرى رازى بىنا خودى ل سەربەت ئەوى

پس یار ژ پیغه مبه ری صلی الله علیه وسلم کر: ئه ری
ئیک ژمه بنقیت ئه و بجه نابته؟ گوتی (به لی و
ئه گهر بقیت بلا دهستنقیژی بگرت).

۱۲- گرتنا ته یه مهمومی بو که سی بجه نابته ژ به ری
نقستنی: و دروسته بو وانا پیش دهستنقیژی قه
ته یه مهمومی بگرن هندهک جارا.

۱۳- سه ر شویشتن باشتره ژ به ری نقستنی: ژن و میسر سه ری
خو بشوون باشتره ژ به ر چه دیسا عبدوللاهی کوری
قه یسی خودی ژنی رازی بت دییژت: (من پس یار ژ
عائیشای کر من گوتی پیغه مبه ری صلی الله علیه
وسلم چه وابی ده می بجه نابته ئه ری سه ری خو
شویشت ژ به ری بنقت یان دنقست ژ به ری خوشووت؟
عائیشای گوت: ئه قه هه می دگرن هندهک جارا
شویشت و دنقست و هندهکا جارا دهستنقیژ دگرت و

دښت دبیژت من گوت: همد بو خودی بن نهو
خودایی دینی مه به رقرهه کری).

۱۴- هه راما چوونا لدهف ژنکی ددهمی عادئ دا: هه راما

ل سه رزه لامی کو بچت دهف ژنکا خود ددهمی عادئ دا

ژبه رگوتنا خودی ته علا: (وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ

قُلْ هُوَ أَذَى فَأَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ

حَتَّى يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ - نُـــــــهـی

پیغه مبهه ر پسیاری ژته دکهه ن ده رباره بی تخیژیا

ژنی بیژه وانا هندیکه بی تخیژیه نهو ئیشه و خوینا

وی پیسه قیجا ددهمی ژن دکهه قنه قی بی ده ستنخیژی

دا خوژ جووت بوونا ژنکی دویر بکهه و خو نیژکی وی

جهی نه کهه کو هوین بچنه تقینا وان هه تا پاقر بن

نه گهه ر پاقر بن و خو شویشتن ژقی بی ده ستنخیژی

فِيْجَا هَوِيْن هَهْرَنَه دَهْقْ وَاْنَا ژَوِي جَهِيْ خَوْدِيْ فَهْرْمَان
ل وَه كَرِي وَ هِنْدِيْكَه خَوْدِيْ يَه حَه ژَوَان مَرُوْقَان دَكهَت
يِيْن تَه وَبَه دَكهَن وَ حَه ژَوَان مَرُوْقَان دَكهَت يِيْن خَو
پَاقْژ دَكهَن). سورة البقرة ٢٢٢

۱۵- كه فارهتا وي يي بچته دهق ژنكا خول دهمي عادي دا:
هه ركه سي نه فسا وي ل سه ر زالبوو و چوو دهق ل
دهمي عادي دا ژبهري پاقر بت ژ عادا خول سهروي
هه يه نيژكي نيښ جنبي زيړي ننگليزي بكهت خير
يان ربهكي ژوي زيړي.

۱۶- چ تشت بوزه لامي حه لاله دهمي ژنكا وي د عادي دا:
دروسته بو وي خوشيي ژژنكا خو ببهت بي كو بچت
جهي عه ورهتي وي كو جيماعي بكهت- ئانكو خوشيي
بو خو ژههمي له شي وي ببت بهس عه ورهت تي نه بت.

۱۷- كەنگى دوستە بچت دەق ژنكى دەمى ژنك پاقژ دبت:

هەكەر ژنك پاقژ بى ژ عادى و خوين ژى خلاس بى
دروسته بووى بچت دەق پشتى ژنك جھى خوينى
بشوت بتنى ب دەستتقيژى بت يان ب سەر شويشتنى
بت.

۱۸- دوستە زەلام عەزلى بکەت: عەزل ئەقەيە کوزەلام

ئاقا خوۋنەكەت د ناق رەحمى ژنكى دا.

۱۹- يا باشتەر ئەو عەزلى تەرك بکەت: ژبەر دوو کارا:

۱- ژئەگەرئى زيان يى تيدا هەي بوژنكى ژبەر کو

دبت ئەگەرئى وى چەندى خوشيى ژى وەرنەگرت،

ئەگەر ژنك قى چەندى قەبويل ژى بکەت دبت

ئەگەرئى ژ دەست دانا قى خوشيى.

۲- ژدهست دانا هندەك مەبەستىن ژن ئىنانى ئەوى

ژى زىدە بوونا عەيالى و زىدەبوونا ئوممەتا

پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم.

۲۰- ژن و ميرا چ ئنيەت هەبت بو پيک ئينانا ژن ئينانى:

ياباشە ل سەروان ئەو ئنيەتە هەبن کۆدەهمەنا خو

پاريژن و ئنيەتا وان ئەو بت خو پاريژن ل سەروى

تشتى خودى تەعالا ل سەروان حەرام کرى و چونكى

ئەف ئنيەتە دى جووت بوون و دەستکرنا وانا بو ئيک

دوو دى بت خیر.

۲۱- دى زەلام چ کەت ل سـپىدەهيا رۆژا دى پشتى رۆژا ژن

ئينانى: سـوننەتە ل رۆژا دى نيزيکين وى سەرابدن

بينە مالا وى و سلاق بکەتە وانا و دوعا بووان بکەت

و ئەو ژى بەرامبەرى وى سلاق بکەنى و دوعا بو بکەن.

۲۲- يا پيڏقيه حه مام هه بت دمالا خودا : پيڏقيه ل سهر

وان كو حه مام هه بن دمالا خودا، و بوژنكي ناچي بت
بچته حه مامين سيكي چونكو نه ق چهنده حه رame.

۲۳- حه رame بوژن و ميړا وان نهينيا به لاق بكن دهمي

خوشي ب ئيك دوو دبن : حه رame ل سهر هه ر ئيك ژ
وانا وان نهينيا به لاق بكه ت و نهوين گريډاي ب
تقيني قه.

۲۴- يا پيڏقيه خارني چي كه ت ژ به رقي هه لكه قتنا ژن

ئيناني كو ديژني (وهليمه يه) : دقيت نه وهليمي
چي بكه ت پшти دچيته تقينا ژنا خو.

۲۵- يا سوننه ته د وهليمي دا : يا باشه كو نه وه

دئاماده كرنا خارني دا تييينيا قان كارا بكه ت :

۱- كو چيكرنا قي خارني پشتي سي روتا بت

پشتي دچيته تقينا ژنا خو، چونكو نه ق چهنده

يى ژ پيغه مبهري صلى الله عليه وسلم يى
هاتى،

۲- مروقين چاك داخاز بكهت بو قى خارنى فه قير

بن يان زهنگين بن،

۳- قى خارنى چي بكهت ب په زهكى يان پتر

نه گهر شيان هه بت.

۲۶- دروسته وهليمى چي بكهت و نه گوشت بت: دروسته بو

وى وهليمى چي بكهت ب كيش خارنى بت يا ب ده ست

بكه فت، نه گهر خو گوشت ژى تي دا نه بت.

۲۷- پشكدارييا زهنگينا ب مالى خود وهليمى دا: يا

سوننه ته و باشه مروقين زهنگين و شيبان هه بن

پشكداريى د ناماده كرنا وى دا بكه ن.

۲۸- هه راميا تاييه ت كرنا زهنگينا بو داخازكرنى: ناچى

بت كو بتنى زهنگينا داخواز بكه ت و نه بيژت فه قيرا.

۲۹- پیدقیه بهرسقا داخازییا وهلیمى بدی: و پیدقیه
دهمى كهسهك داخازییا ته بكهت بو وهلیمى كوتو
ئاماده بى.

۳۰- دهمى بییه داخاز كرن هه ره خو توب پوژی ژى بى: یا
باشه كومرۇق بچت ل دویف داخازییا وان هه كهر خو
ب پوژی ژى بت، ژبه رگوتنا پیغه مبه ری صلی الله
علیه وسلم دهمى دیژت: (ئه گهر گازی ئیك ژه وه
هاته كرن بو خارنى بلا بچت، ئه گهر نه ب پوژی بت
بلا خارنى بخوت و ئه گهر ب پوژی بت بلا دوعا بو وان
بكهت).

۳۱- پوژی خارن ژبه رگازی كرنا خارنى: بو وی هه یه
پوژییا خو بخوت هه كهر پوژییا وی یا سوننهت بت
نه خاسمه ئه گهر خودانى خارنى ما پیقه.

۳۲- نه پیدقیه وی پوژییا سوننه ت قهزا بکته: نه
پیدقیه ل سهر وی پوژیی ئهوا سوننه ت قهزا بکته-
کو خرن بت ژ بهر داخزکرنی-.

۳۳- هیلانا ئاماده بوونا داخزکرنی ئهوا گوننه ه- تییدا:
نا چی بت ئاماده بوون دقان داخزییا دا ئه و دئیته
گریدان ل سهر گوننه هی ئیلا بو که سی دروسته
ئاماده بت مه به ستا وی وی گوننه هی ئینکار بکته و
ههول بدهت راکه ت قی گوننه هی، هه که رنه شیییا
راکه ت گوهدارییا وی نه کرن و پیدقیه بزقرت نه چت
ویری.

۳۴- چ تشت سوننه ته بو که سی ئاماده بی بو قی داخزییا
خارنی: سوننه ته بو وی یی ئاماده بووی دوو تشت:

۱- پشتی ژ خارنی خلاس دبت دوعا بو خودانی وی
بکته ژ وی یا ژ پیغه مبه ری صلی الله علیه وسلم

هاتى كويىرت: (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ وَبَارِكْ

لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ - نُهَى خُودا ل وان ببوره و

رهحمى ب وان ببه بهرهكهتى بو وان بيخى دوى

تشتى توب رزقى وان بكى، اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ

أَطْعَمَنِي، وَاسْقِ مَنْ سَقَانِي نُهَى خُودا خارنى بده

وى يى خارن دايه من و ئاقى بدهى وى يى ئاق

دايه من)،

۲- دوعا بووى وژنگا وى بكهت ب خيىرى و

بهرهكهتى: (بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ

بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ خُودى بهرهكهتى بيخته ته و

بهرهكهتى بيخت سهرته و كومبينا دناق بهينا

وه دال سهر خيىرى بت، اللَّهُمَّ بَارِكْ فِيهِمَا وَبَارِكْ

لَهُمَا فِي بَنَائِهِمَا نُهَى خُودا بهرهكهتى بيخه دناق

واندا و بهرهكهتى بيخه د كومبينا وان دا) .

۳۵- قی دو عایی بو ناییژت: (بالرفاء و البنین) قی
چه ندی ناییژت ههروهکی ئه قین نهزان قی کاری
دکهن چونکو ئه فکاره ژکاری جاهلیه تی بی و نه هی
یی ژی هاتی کرن به لکی - بیژه خودی به ره که تی
بیختی -.

۳۶- رابینا بیک بیووی چه ندی خزمه تا زه لاما بکه ت:
دروسته بو بیک ئه و ب نه فسا خورابت خزمه تا وان
که سا بکه ت ئه وین هاتینه داخزکرنی به لی ئه گهر
ئه ف بیکه یا ستاربت و یا ئه مین بت ژفتنی - کو
نه چت تیکه لیا زه لاما بکه ت -.

۳۷- ستران گوتن و لی دانا ده قی: دروسته بو زافای
ده ستیری بدته ژنکا د ژن ئینانی دا کو قی ژن
ئینانی ئاشکه را بکه ن ب لی دانا ده ف بتن، و ب

سترانیڼ حه لال نهو سترانیڼ به حسا ژنکى تیدا

نه بن و گوټنیڼ خراب تیدا نه بن.

۳۸- نه قبویا کرنا وان تشتیڼ پیچه وای شهریعه تی:

پیدقیه ل سهر زاقای کو قه بویل نه که ت ههر

تشته کی پیچه وای شهریعه تی بت تایبه تی نهو

خه له تیڼ خه لکى کرینه عه ده ت وه کی قان ده لیقا دا

حه تا که له ک ژوان هزر دکه ن کو چنینه قان گونه ها

بکه ن نه گهری بی ده نگیا زانایا.

وئەزدى ھەوۈ ئالغەدار كەم ل قىرىل سەرھندە كە تىشتىن سەرھەكى ژوانا:

۱- ھالويستنا ويئال دىوارى قە چ ئەف ويئە كەلەخ بن
يان نە كەلەخ بن چ قان ويئە سىبەر ھەبن يان
سىبەر نەبن ب دەستى ھاتبەنە چىكرن يان
فوتوغرافى بن چونكى ئەقە ھەمى چى نەبن و
پىدقەل سەرۋى كەسى شىيان ھەبن راکەت و
ھەكەر شىانیت دراندن نەبن.

۲- نھاقتنا دىوارا ب شەملكا و ئاورمىشى ويئت ھەكى
قانا چونكو ئەقە ئىسرافە و خەملەكا نە شەرعیە.

۳- کارهکى دى کو هندهك ژنك دكه ن ئه وژى چيكرنا

بريانه ههتا وهل بريين خودكه ن وهكى كڤانى يان
وهكى ههيشى قى چهندي دكه ن هزردهكه ن تازههيه
و ئهقه ژوان كارانه ئهوين پيغه مبهري صلى الله
عليه وسلم ههرام كرى و له عنه ت ل وى كرن يى قى
كارى بكه ت.

۴- عهدهتهكى دى يى كريت كو يى بهر به لاقبووى ل

دهق ژنكييت خراب يين ئه وروپيا بوژنكيين موسلمانا
ئه وژى دريژ كرن و بوياغكرنا نه ينوكا ب رهنگى سور
ئه وئا ئه قرو دبيژنئى: (مينيكور) دقى چهندي دا
گوهورينا چيكرنا خودى تهعالا يه يى قى كارى
بكه ت له عنه ت ل سه رفه ردين.

۵- كوگه لهك ژهلاما يين توش بوينى ئه وژى خوتازه

دكه ن ب تراشينا رها و چاقل ئه وروپييين كافر دكه ن

حه تا وه لئ هاتيه كوزه لام بچته دهق بيكي بي ره
بت و د تراشينه ره ادا هندهك سهرپيچي هه نه ژ
وانا:

- گوهورينا چيكرنا خودي ته عالا.
- سهرپيچي بو ئه مري پيغه مبهري صلي الله عليه وسلم.

- خو وهكي كافرا لي كن.

- خو وهكي ژنكا لي كن.

۶- هندهك زه لام دي رابن گوستيركا زييري كه ني كو
ديژني: (كوسـتيركا زافانه تي) دقي چه ندي دا
چاقليركا كافرانه چونكو نه فه عه ده تي هه ني يي ژ
فله هان هاتي.

پیدقیه ل سه رزه لامی باش بت د تیگلیا ژنی دا

پیدقیه ل سه رزه لامی کوی بی باش بت د تیگلی و
هه قالینیا وی دا یی باش بت و هاریکار بت د تشی هه لال
دا نه دشتی هه رام دا نه خاسمه هه که رژیی ژنکی بچویک
بت.

هندەكە شیرەت بوژن و میرا

۱- گوهداری و تاعه تی خودی ته عالا بکه ن و لدویف
حوکمین هاتین د قورئانی و سوننه تی دا بچن و بلا
چاقلیکنا خه لکی و عه ده تی ت خه لکی ل سه ر
گوهدارییا خودی ته عالا نه ئیخن و گوهداریی بو
نه کن.

۲- هه ردوو پیگی ری کری بن ب رابینا وی تشتی خودی
ته عالا فه رز کری ژ پی د قیا و مافا بو هه ردوو کا، کو
ژنک داخا ز نه که ت وه کی زه لامی بت ده می مافا دا و
زه لام ژی وی چه ندی بکار نه ئینت و ده لیقه بینت ل
سه روی تشتی خودی دایی و زیده تر کری ژژنکی ب

سه روکاتيا مالى فيجا خومه زن بکته ت ل سه رو

زولمى ل ژنکى بکته ت و دهينتى بى حهق.

۳- ول سه ر ژنکى هه يه ب شيوه کى گشتى گوهداريا

زه لامى خوبکته ت د سنورين پيچيپوونا خودا دوى

تشتى زه لام پى فه رمانى لى دکته ت - کوحه لال بت-

، چونکى نه ق زيده هيه خودى ته عالا يى دايه

زه لام ل سه ر ژنکادا.

و الحمد لله رب العالمين

مطوية الاختصار من كتاب

(اداب الزفاف)

للعامة محمد ناصر الدين الالباني رحمه الله

وهو رڭيران

عمر نظمي محمد زاخوي

۱۲/ربيع الاول/۱۴۴۲

۲۰۲۰/۱۰/۲۹

